

Sådan spiller du Over Stregen

Hvad er Over Stregen?

Over Stregen er et dialogspil, der kan bruges til at starte en dialog mellem kollegaer og klassekammerater om grænser, kommunikation og seksuel chikane. Over Stregen blev oprindeligt udviklet i samarbejde af en række fagforeninger, og denne version er en ny udgave udviklet i samarbejde med fagligt aktive unge fra forskellige fag.

Hvor kan spillet bruges?

Spillet kan bruges i ungdomsfagforeninger, lærlingeklubber og til arrangementer for unge medlemmer, for at åbne en dialog om hvilken omgangstone og omgangsform, man ønsker at have sammen. Det kan også bruges af tillidsvalgte til at starte en snak om seksuel chikane blandt kollegerne eller blandt medarbejderne i forbundets lokalafdelinger og på seminarer, konferencer og kongresser, hvor seksuel chikane skal italesættes. En ledergruppe på en arbejdsplads kan også bruge det til at starte en refleksion over seksuel chikane. Denne version er tilpasset til en yngre målgruppe, så hvis deltagerne hovedsageligt er ældre, kan den originale version passe bedre.

Forberedelse

Lav en streg - det kan være med tusch på et whiteboard eller med farvet tape på væggen, et bord eller gulvet. Der skal blot være plads til at lægge eller hænge kort på begge sider af stregen. Husk elefantsnot, hvis kortene skal op at hænge. Uddel 1-3 kort til hver deltager med bagsiden opad - deltagerne skal vente med at kigge på dem.

Rammesætning

Præsenter problematikken: Seksuel chikane på arbejdspladsen er et alvorligt problem. Uønskede seksuelle bemærkninger og berøringer skaber mistro, dårligt arbejdsmiljø og eksklusion. Unge, lærlinge og elever er særligt udsatte. Det er kvinder og forskellige minoriteter også. Men hvornår er noget seksuel chikane - hvornår går en kæk bemærkning over stregen og bliver en ubehagelig, grænseoverskridende oplevelse for modtageren? Hvordan kan man som kollegaer eller kammerater lære hinandens grænser at kende og forstå og respektere dem? Det er det, som trænes med dialogspillet.

Sørg for at etablere nogle spilleregler, inden I går i gang:

- 1) Det handler ikke om at få ret eller om at alle skal være enige
- 2) Start sætninger med "jeg" - modsat fx "man"
- 3) Du bestemmer selv, hvad der er "over stregen" for dig

Sådan spiller I?

Bed deltagerne om at placere kortene én ad gangen, sådan at de udsagn, de mener er over stregen, placeres til højre for stregen, og de udsagn, som er ok at sige til en kollega/skolekammerat, placeres til venstre. Jo mere uacceptabelt, et udsagn opleves, jo længere til højre skal det placeres - og jo mere "OK" et udsagn opleves, jo længere til venstre skal det placeres. Hvis et udsagn opleves som "lige på stregen", kan man også placere kortet i midten. Fortsæt til alle kort er placeret. Tal sammen om placeringen. Er alle enige? Hvorfor er dette og dette kort over stregen? Bed deltagerne tale om hvad betydning det har, hvis udsagnet, siges af enten en kollega eller en chef. Eller hvad afsenderens køn, alder eller tonefald betyder, og hvad det betyder at det siges mange gentagne gange. Husk at alle ikke behøver at være enige - det handler om at blive klogere på hinandens grænser

Afrunding

Slut af med at opsummere nogle af de pointer der er kommet op i dialogen. Herefter kan det også være en god ide kort at fortælle om hvis skolen, arbejdspladsen eller organisationen har en politik eller nogle samværsregler om seksuel chikane, og hvor man som deltager kan få hjælp, hvis man skulle have oplevet/eller kommer til at opleve seksuel chikane.

Godt at tænke over, når I spiller

Når man spiller Over Stregen i en gruppe, kan der være mange forskellige sociale dynamikker på spil. Nogle kan let føle sig tryk ved at udtrykke deres tanker og holdninger, og andre kan have sværere ved det. Sørg for, som facilitator, at være opmærksom på at fordele taletiden. Vær særligt opmærksom på denne dynamik, hvis der blandt deltagerne kun er én eller få deltagere, der har et bestemt køn eller som er minoriteter i forhold til etnicitet, seksuel orientering eller kønsidentitet mm.. Hjælp til at styrke de stemmer og perspektiver, der har svært ved at få plads i rummet, eller som ikke er repræsenteret i rummet. Vær dog samtidig opmærksom på at nogen, hvis de fx er ene mand eller kvinde på en arbejdsplads, ikke ønsker at få rettet "spotlyset" imod dem. Så tal i generelle termer medmindre en deltager selv bringer sin identitet i spil. Fx *"hvis man er den eneste af et køn på sin arbejdsplads, kan det være særligt ubehageligt at få kommentarer på sit køn eller udseende"*.

Hvis nogle u hensigtsmæssige dynamikker, eller konkrete udfordringer med seksuel chikane, bliver tydelige i forbindelse med spillet, så sørg for at leder, den tillidsvalgte eller den ansvarlige i organisationen, får samlet op på udfordringerne og sat relevant opfølgning i gang.

Hvis du som facilitator er ny i forhold til emnet, kan du med fordel klæde dig på til at facilitere dialogen ved at læse FIU-Ligestillings guide "Forebyg seksuel chikane": <https://fiu-ligestilling.dk/tools-and-materials/forebyg-seksuel-chikane/>